

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

ГР. ЕЛЕНА

2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
II. СТРУКТУРА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА.....	4
1. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ЕЛЕНА.....	4
1.1 Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора в община Елена.....	5
1.2 Достъп до информация и качествени услуги.....	8
1.3 Здравословен начин на живот.....	9
1.4 Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение.....	13
1.5 Младежко доброволчество.....	14
1.6 Гражданска активност на младите хора.....	14
1.7 Младите хора в малките населени места и селските райони.....	15
1.8 Развитие на междукултурния и международния диалог.....	15
1.9 Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността... ..	16
2. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.....	17
2.1 Приоритет – насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора.....	17
2.2 Приоритет - подобряване на достъпа до информация и качествени услуги..	17
2.3 Приоритет – Насърчаване на здравословен начин на живот.....	18
2.4 Приоритет – Превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение.....	19
2.5 Приоритет – Развитие на младежкото доброволчество.....	19
2.6 Приоритет – Повишаване на гражданската активност на младите хора.....	20
2.7 Приоритет – Развитие на младите хора в малките населени места и селските район	20
2.8 Приоритет – Развитие на междукултурния и международния диалог.....	20
2.9 Приоритет – Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността	21
3. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА.....	21
4. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.....	28
5. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН.....	28
6. ИНФОРМИРАНост И ПУБЛИЧНОСТ.....	29

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В изпълнение на чл.15 и чл. 16 от Закона за младежта, ежегодно кметът на всяка община подготвя, а общинският съвет приема Общински план за младежта, който определя целите и приоритетите на общинската политика за младежта, както и финансовите ресурси за неговата реализация в съответствие с Националната стратегия за младежта.

Настоящият план е разработен в изпълнение и в съответствие с Европейската харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите; Националната стратегия за младежта 2010-2020 г.; Закон за младежта; Закон за физическото възпитание и спорта.

➤ ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Повишаване качеството на живот и създаване на условия за пълноценно развитие на младите хора, живеещи на територията на община Елена и мобилизиране на възможностите на младежите за ангажираност при вземане на решения за развитието на града и страната ни.

➤ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ:

Плануваните дейности за 2018 година в община Елена са насочени към младите хора - на възраст от 15 до 29 години, избрали да живеят и да се развиват на територията на общината.

➤ ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ:

- 1.Община Елена
2. РУ на МВР Елена
3. Бюро по труда-Елена
4. Министерство на образованието и науката
5. Министерство на младежта и спорта
6. Министерство на културата
7. ЦПЛР - Елена
8. Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
9. БМЧК Елена

II. СТРУКТУРА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА:

1. Анализ на предизвикателствата пред младежта в община Елена;
2. Приоритети и специфични цели за провеждане на общинската политика за младежта и мерки за постигането и;
3. Предвидени дейности, които допринасят за постигане на целите на общинския план;

4. Организация и координация на дейностите за постигане на целите;
5. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на общинския план за младежта;
6. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на общинския план;

1. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ЕЛЕНА

1.1 Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора в община Елена.

Община Елена попада в групата на малките общини и райони от селски тип в България. По данни на служба ГРАО, към м. декември 2017 г, населението в общината е 10089 души, в това число 4966 мъже и 5123 жени. До 18 годишна възраст / малолетни и непълнолетни заедно/ са общо 1594.

Тенденцията, както в национален план, така и на общинско ниво се изразява в намаляване броя на населението и на неговото застаряване Увеличава се делът на населението над 65 години и намалява броят и делът на населението до 15-годишна възраст. Статистическите данни показват трайна тенденция на намаляване на населението в общината, дължащо се на естествените миграционни процеси.

• достъп до образование

В община Елена има добре изградена мрежа от учебни заведения, която обхваща всички възрастови групи на задължителното обучение. Разполагаме с пет общински училища – в град Елена – СУ „Иван Момчилов” и НУ „Ил. Макариополски”, в селата Майско, Константин и Беброво - по едно основно училище. Три от училищата са средишни, а едно от тях е и със статут на защитено, пет детски градини и Център за подкрепа за личностно развитие.

За учебната 2017-2018 г. броят на учениците в община Елена е , разпределени както следва:

№	Населено място	Име на училището	Брой ученици
1	Елена	СУ „Ив. Момчилов”	483
2	Елена	НУ „Ил. Макариополски”	86
3	Майско	ОУ „Отец Паисий”	161
4	Константин	ОУ „Отец Паисий”	55
5	Беброво	ОУ „Христо Ботев”	37

В СУ “Иван Николов Момчилов” през учебната 2017 – 2018 г. се обучават 483 ученика, в паралелки от първи до дванадесети клас. В сравнение с предишни години се наблюдава тенденция към спад броя на завършващите ученици. Това от една страна се дължи на желанието на учениците да изучават нови специалности, не предлагащи се за изучаване в училището, а от друга се наблюдава тенденция към намаляване броя на учениците, постъпващи в първи клас главно поради намаляване на раждаемостта. За учениците от другите населени места, които продължават средното си обучение училището предлага и седмичен пансион.

За учебната 2017 – 2018 СУ „Иван Момчилов“ предлага следните специалности: техник – лесовъд и ресторантьор. Специалностите са трета професионална – квалификационна степен, чрез което младежите на територията на общината адекватно отговарят на трудовия пазар.

От 2017 г. за пълното обхващане на учениците, подлежащи на задължително обучение в община Елена е създаден екип за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

- **Заетост**

Включването на младите хора на пазара на труда е ограничено, поради това че нямат практически и трудов опит по придобитата специалност и от факта, че малко работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители. Младите хора се чувстват демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа. Темата за реализацията на младите хора след завършване на средното им образование, е чест предмет на дискусии в часовете на класа, тъй като възможностите за професионална и личностна реализация на територията на общината са ограничени, поради липса на работеща икономика.

За противодействие на нарастващата младежка безработица, община Елена пристъпва към създаване на работни места, съобразно индивидуалните личностни особености, образование и квалификация. На младежи с основно или по-ниско образование, които са най – многобройната група, се предлагат работни места в сферата на временната заетост, по програми и проекти, организирани от Дирекция „Бюро по труда“ – Велико Търново.

За 2017 г., 115 младежи на възраст до 29 г. са започнали работа. Една част от тях са включени по европейски програми и проекти, а на други им е била осигурена работа в чужбина.

Националната политика по заетостта предлага специални мерки за заетост на младежите, включваща национални програми и проекти. Сред успешно наложилите се са:

- Национална програма „Старт на кариерата“ – за младежи до 29 навършени години, със завършено висше образование /дипломирани/ и без стаж по специалността.
- Национална програма „Активиране на неактивни лица“

- „Обучение и заетост на младите хора“ – проект, финансиран със средства от Европейския съюз и др.
- „Нова възможност за младежка заетост“ и др.

Ефективното прилагане на тези мерки води до намаляване на значителна част от безработицата сред младежите и дава възможност за тяхното развитие и реализация в професионално отношение. Със стартирането на новия програмен период /2014-2020 г./ община Елена ще кандидатства по програми и проекти, с цел да осигури повече заетост сред младите хора.

- **Доходи**

Доходите на преобладаващата част от младежите в община Елена са под средните за страната за съответните икономически дейности.

- **Жизнен стандарт**

По – голяма част от младежите определят жизнения си стандарт като незадоволителен. Причината затова е в липсата на работни места или ниското заплащане на заеманите от тях работни позиции. Доходите им стигат основно за задоволяване на основни жизнени потребности.

- **Трудова мобилност**

Голяма част от населението на възраст между 15-29 г. напускат община Елена. Като основна причина те посочват ниския жизнен стандарт, високата безработица и липсата на перспектива. Голяма част от младите еленчани са намерили постоянна работа в чужбина, това са младежи между 15 и 18 години, жители на селата, ниско квалифицирани и безработни, основно представители на малцинствата.

- **Трудови права**

В община Елена младите и образовани хора в града са по – добре запознати с трудовите си права и задължения, за разлика от хората в селата и тези от малцинствените етнически групи.

- **Нагласи към предприемачество**

Нагласите към предприемачество са с насоченост към селското стопанство, но единици, са тези, които съвместно с родителите си успешно са се реализирали. Тенденцията е към популяризиране и модернизирание на стопанствата на младите фермери.

Пример за успешен млад човек и новация за града ни е започналото дейността си през 2017 г., „Рибно стопанство“ язовир Палици.

Идеята за производството на натурални сокове също е реализирана от млад човек, чиято технология е съсредоточена в свежите и пресни плодове, без добавка на захари и аромати.

- **Достъп до финансиране**

Осъществява се чрез кандидатстване по Европейски проекти и Национални програми, както и чрез банково кредитиране

- **Достъп до обучения за квалификация и преквалификация**

Този достъп се осъществява, чрез Бюрото по труда, като се дава възможност на младежите да се включат по различни програми и проекти с цел обучение, квалификация и преквалификация. Това им дава възможност да бъдат по - конкуренти на пазара на труда и по - лесно да си намират работа.

- **Признаване на компетенциите и уменията получени чрез неформално и самостоятелно учене**

Закона за насърчаване на заетостта дава възможност на младежи с основно и по - ниско образование и без квалификация да бъдат наемани за чиракуване под ръководството на наставник.

1.2 Достъп до информация и качествени услуги

Публичните услуги в подкрепа на младите хора са с необходимото качество и достигат до всички нуждаещи се включително и до младежите в малките населени места.

В община Елена работи Консултативен кабинет към МКБППМН. В него се извършва консултативна, възпитателно-корекционна дейност на деца на възраст 8 – 18 години и техните родители, както и дейност по програми и проекти, свързани с превенцията на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и престъпления на непълнолетни. Корекционно-възпитателна дейност се осъществява чрез: провеждане на срещи, разговори и беседи на обществения възпитател с малолетните, непълнолетните, техните родители или лицата, които ги заместват; откриването и отстраняването на рисковите фактори, водещи до извършването на противообществени прояви или престъпления.

Професионална помощ и подкрепа в Консултативния кабинет за социална превенция могат да получат и деца, които не са с наложени мерки от МКБППМН, но съществува сериозна опасност за тяхното възпитание и развитие, насочени от различни институции – училищни комисии за БППМН, инспектор Детска педагогическа стая /ИДПС/, отдел „Закрила на детето” /ОДЗ/ и др.

През 2017 година на територията на град Елена беше открит „Общностен център“, чието предназначение е да обедини всички услуги, в които участват деца и младежи. Същият благоприятства достъпа до информация, общуването между младите хора и осмислянето на свободното им време.

На 07.11.2017 г. беше открит Център за превенция, творчество и спорт, които се помещава в сутерена на Общностния център. Неговата основна цел е придобиване, формиране и развитие на умения и компетентности от деца и младежи на възраст от 8 до 18 години, които да участват в теоретични и практически обучения с възпитателна и превантивна насоченост. Приоритет в дейността на Центърът е начинът на поведение и общуване на младежите в обществото и уважение към институциите.

В община Елена функционира „Дневен център за деца и младежи с увреждания”. Изграден по Програма ФАР 2003 BG2003/004-937.01.04 „Подобряване качеството на живот на хората с метални увреждания” с проект по Компонент 1 – Създаване на Дневен център за деца с ментални увреждания с наименование „Равен шанс и бъдеще за децата и младежите от „невидимия свят” на община Елена. От 01.01.2008 г. ДЦДМУ е делегирана държавна дейност. Към момента дневния център е с капацитет 36 потребители и 14 бр. персонал.

Дългосрочна цел на центъра е да осигурява включваща, приемаща и стимулираща развитието среда за ползвателите си. В Дневният център се насърчава и подкрепя социалното, емоционалното и образователното развитие на всеки потребител в стремежа да развие потенциала си и да бъде пълноценен участник в общността. Центъра се ползва и от младежи, които се нуждаят от: активна рехабилитация – мануален масаж, парафин и упражнения лечебна физкултура; педагогическа подкрепа - арт терапия, работа с компютър, организация на свободното време/ екскурзии, походи и др./; психологическа дейност – рисувателна методика, повишаване на мотивацията за постигане на целите.

Успешно продължение на проекта „социално включване“ е „Услуги за ранно детско развитие“, чиито потребители са деца от 0 – 7 годишна възраст и техните родители.

1.3 Здравословен начин на живот

- **Здравословен статус**

Както в национален мащаб, така и в община Елена се наблюдават тревожни тенденции относно здравословния статус на населението. Съществуващата система на здравно образование не води в достатъчна степен до формиране на умения и промяна на поведението за здравословен начин на живот на младите хора. След напускане на училище голяма част от младите хора прекратяват заниманията си със спорт, а ежедневието им се характеризира с ниска физическа активност. През последните години особено голямо внимание се отделя на насърчаването на здравословния начин на живот и на превантивните мерки и по - специално по отношение на злоупотребата с алкохол и цигари, използването на наркотични вещества, затлъстяването, насилието и др.

В Дирекция „Социално подпомагане - Елена за 2017 г. са регистрирани 19 младежи на възраст от 15 до 29 години с трайно намалена работоспособност, разпределени както следва:

№	Населено място	Брой лица с намалена трудоспособност
1	Елена	7
2	Илаков рът	4
3	Майско	3
4	Константин	3
5	Беброво	1
6	Марян	1

- **Достъп до здравеопазване**

След закриването на МБАЛ „Д-р Димитър Моллов”, която функционира в гр. Елена до 2011 г. на територията на общината няма организирана болнична помощ. Болничната лечебна помощ се реализира извън рамките на общината в градовете Горна Оряховица и Велико Търново.

Здравеопазването в общината е представено само от извънболнична медицинска помощ. Териториалната организация на обектите за извънболнична медицинска помощ е с ясно изразена концентрация на лекарските практики в общинския център – гр. Елена. Това създава значителни проблеми в обслужването на някои по-малки и/или по-отдалечени населени места. От особено значение за общината е доболничната медицинска помощ, която включва първичната и спешната помощ. Здравната инфраструктура в общината включва филиал на Център за спешна медицинска помощ - Велико Търново и „Медицински център I - Елена” ЕООД, които се помещават в сградата на бившата болница в гр. Елена. На територията на общината функционират 4 частни аптеки и една оптика, които също са съсредоточени в общинския център.

Първичната медицинска помощ в общината е организирана като система, включваща мрежата от лекарски практики, финансирани от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). По данни на РЗИ - Велико Търново към началото на 2017 г. на територията на общината са регистрирани 5 общопрактикуващи лекари, 2 специализирани и 5 практики по дентална медицина. Всички те са крайно недостатъчни и не са в състояние да осигуряват ефективно доболнично здравно обслужване, особено в по-малките населени места. Общопрактикуващите лекари работят в общинския център и посещават по график обслужваните от тях села. Това създава предпоставки за ненавременно оказване на медицинска помощ и създава неравнопоставеност в достъпа до здравни услуги между селското и градското население в общината.

„Медицински център I - Елена” ЕООД е лечебно заведение за оказване на специализирана доболнична медицинска помощ. В състава на центъра работят лекари със специалности: хирургия, акушерство и гинекология, ендокринология, дерматология, неврология, уши, нос, гърло, педиатрия, офталмология, физиотерапия, рентгенология. Към центъра съществува добре оборудвана физиотерапия, а също така и лаборатория по абдоминална ехография. Медицинският център работи по договор с НЗОК, както и извършва платени прегледи.

Закриването на болничната помощ в общината и определеността на общината като труднодостъпна, особено в зимни условия, предопределя необходимостта от оптимизиране и подобряване ефективността на спешната медицинска помощ за населението. На територията на община Елена функционира филиал на Център за спешна медицинска помощ - гр. Велико Търново, който се помещава в сградата на бившата болница. Понастоящем той разполага с една линейка, която обслужва всички 124 населени места на територията на общината.

- **Употребата на психотропни вещества, алкохол и цигари**

За съжаление употребата на алкохол, цигари и наркотици се увеличава през последните години. Ежегодно МКБППМН и БМЧК провеждат инициативи, свързани със здравословния начин на живот, както и дейности по Националната стратегия за борба с наркотиците. В училищата също се работи по програми в тази насока. Организиран се кампания „Шанс за нашите деца – антиСПИН и антидрога” - в която се включват стотици млади хора от цялата община.

- **Физическа активност и спортни занимания**

През 2017 г. всички младежи на територията на общината имаха възможност да се възползват и участват в над 25 събития, организирани от общината. Всички са с разнообразна спортно – туристическа насоченост, като особено внимание се обръща на масовия, общодостъпния спорт и туризъм.

В община Елена има регистрирани спортни клубове по джудо, борба, клуб по колоездене, два футболни клуба и туристическо дружество обединяващо следните клубове по интерес: ски -туризъм, спортно катерене, спортно ориентиране и велотуризм. През изминалата година всички са развивали дейност и са участвали в шампионати на територията на цялата страна.

От 2016 г. всички желаещи могат да се възползват от обновеното игрище на стадион „Чумерна”, помощните игрища, игрището за тенис на корт, обновената зала по борба, обновената писта за бягане, игрищата за волейбол и баскетбол, към спортната база на стадион „Чумерна”, стадионите в село Константин и село Майско.

През 2017 г. за насърчаване на спорта, избягване на агресията между деца и младежи, както и подпомагане инициативните за здравословен начин на живот, бяха проведени спортни инициативи с неправителствени организации с изключително положителен отзвук сред младите хора.

- **Достъп до спортни обекти, съоразения и други възможности за масов спорт**

Желаещите да спортуват имат възможност свободно да ползват спортните площадки в града, както и градския стадион. Спортните обекти предлагат добри условия за спортуване.

В спортния календар на общината са заложили събития, ориентирани към любители на спортни и туристически събития. Всяко от спортните събития протича с активното участие на учаци и младежи. Положително е че за голяма част от младите спортът се е превърнал в потребност – често импровизирано се организират футболни срещи, турнири по волейбол и др. На 17 май 2017 г. – ден на българския спорт на територията на град Елена бяха организирани общински турнир по тенис на маса, пешеходен туристически поход и катерене за купата на град Елена.

- **Достъп до информация за превенция на рискови практики и здравословен начин на живот**

Редица лекции и беседи са проведени на тема: здраве и здравословен начин на живот, като се дава възможност на младежите сами да вземат участие в тях.

1.4 Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение

За нуждите на деца и младежи в неравностойно положение, с цел пълноценно социално включване в община Елена действа Дневен център за деца и младежи с увреждания и Защитено жилище в с. Илаков рът.

Жилището е открито по програма ФАР 2005; Проект BG 2005/017-353.01.02 на 28.10.2008г. Проектът продължава до 31.05.2009 г., след което преминава като държавна делегирана дейност. Към момента потребителите на защитеното жилище са 10 души, лица с умствена изостаналост. Услугата предлага на потребителите да живеят в обстановка, близка до домашната среда, да получават адекватни на състоянието си грижи и да се подготвят за самостоятелен живот.

Дневният център за деца и младежи с увреждания предоставя услуги както на деца и младежи с ментални увреждания, така и на деца и младежи, които имат само физически увреждания. Целта е да се допринесе за задоволяване на социалните, медицинските и образователни потребности на децата и младежите с интелектуални затруднения и физически увреждания в общината, а това да доведе до подобряване качеството на техния живот и до социалната им интеграция и адаптация.

Всяка година освен традиционните грижи и занимания, децата и младежите участват в различни културно – масови мероприятия организирани от община Елена.

На територията на общината работи Център за ранна интервенция на уврежданията.

Центърът е създаден в рамките на проекта „Услуги за ранно детско развитие в община Елена“ Договор BG05M9OP001-2.004-0015-C01, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз, процедура BG05M9OP001-2.004.

Това е място, където родителите могат да адресират своите тревоги и вълнения, могат да говорят за децата си, да бъдат подкрепени в трудностите, които срещат при отглеждането на своите деца. Преди всичко центърът е място, където децата могат да се движат със собствен ритъм и посока придружавани от екипа. Програмата за ранна интервенция на уврежданията е предназначена за бебета и малки деца от 0 до 7 годишна възраст. В рамките на дейностите по проекта се извършват и домашни посещения от специалист.

Реализиран е и проект „Община Елена с грижа и подкрепа за независим живот“. Целевата група са деца, лица с увреждания и техните семейства, както и хора над 65 г. с ограничения или невъзможност за самообслужване. Проектът е по приоритетна ос 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“, Инвестиционен приоритет № 3 „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес“.

1.5 Младежко доброволчество

Голяма част от младежите в общината вземат участие в доброволчески акции. Макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още са ограничени възможностите за доброволчески дейности. Младежкото доброволчество в община Елена се изразява в дейността на Български младежки червен кръст. Съвместно с МКБППМН организират кампании срещу СПИН, дрогата, агресията. По инициатива на младежите се организират благотворителни акции за подпомагане на деца, младежи и

семейства в неравностойно положение. Младите доброволци са младежи на възраст до 18 години, доказали се в помощта и подкрепата на съгражданите си и пряко ангажирани с обществените проблеми и потребности.

1.6. Гражданска активност на младите хора

Към момента в община Елена няма регистрирана младежка организация. Младите хора проявяват по-голям интерес към спортните клубове, предпочитат да се изявяват в неформални среди – събирания с приятели, интернет клубове, форуми и чатове.

По – голяма част от младите хора в общината не желаят да бъдат ангажирани в обществено - политическия живот, както на местно така и на национално ниво. Не членуват в политически и граждански организации.

Възможностите за пълноценно участие в гражданския живот и процеса на взимане на решения се изразяват в провеждането на „Дни на младежко самоуправление”. Те се провеждат в общинска администрация и в СУ „Ив. Момчилов” гр. Елена. В училището, ученици стават директори, учители, охранители, като им се дава възможност да вземат решения. В училището има ученически съвет и училищен омбудсман, чиято функция е да защитават правата и интересите на подрастващите.

За да се развива община Елена, общинското ръководство, бизнеса и всички останали институции е необходимо да обединят усилията си за създаване на възможности за пълноценно развитие на младите хора. Да получават богат набор от услуги, да имат възможности за разнообразно и пълноценно прекарване на свободното време, както и да им се осигури заетост и просперитет.

1.7. Младите хора в малките населени места и селските райони

Възрастовата структура в селата е силно деформирана и не може да осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. В малките населени места са концентрирани голяма част от младежите от малцинствените групи. Достъпа до информация и консултиране на младите хора в малките населени места е недостатъчен. Намаляват привлекателните възможности за икономическа активност и професионална реализация на младите хора в селата.

Достъп до образование в малките населени места и селските райони има - в три села: Майско, Константин и Беброво, където функционират основни училища и детски градини. Приоритет е учениците да се задържат в училище до завършване на основното си образование, като не малка част от тях продължават обучението си в СУ „Иван Момчилов” гр. Елена, което разполага с добре уредено общежитие за желаещите да не пътуват ежедневно.

Достъпът до информация в малките населени места и селските райони се осъществява, както чрез кметствата и кметските наместничества, така и чрез читалищата. Важно е да се отбележи, че интернетът вече е достъпен и в най-малките селища, в някои от читалищата в селата се предоставя достъп до компютър. В гр. Елена и село Беброво, библиотеките работят по програмата „Глобални библиотеки”. В малките населени места единствено читалищата предоставят информация, периодичен печат, книги и привличат млади хора за по-пълноценното осмисляне на свободното време, като организират различни инициативи.

Като цяло възможностите за професионална и личностна реализация в малките населени места са силно ограничени.

1.8 Развитие на межкултурния и международния диалог

През 2017 г. беше организиран втори фестивал на съвременното изкуство „Пъстър балкански свят” след спечелен проект по Малка грантова схема на Програма БГ 08 „Културно наследство и съвременни изкуства”. В него Община Елена е бенефициент в партньорство с Международна организация за демокрация и правата на човека, Осло, Норвегия.

В началото на април за втори път се проведеха Европейски дни на занаятите.

С реализацията си двете инициативи обогатяват Календара на културните събития и инициативите на национални и местни празници в общината и дават възможност на младите таланти еленчани да се изявят в различни области на съвременното изкуство и култура.

За поредна година еленските младежи ще участват в межкултурния фестивал „Отворено сърце“, който се провежда ежегодно във Велико Търново. По този начин се осъществяват срещи и обмени на идеи и култури. Младежите от община Елена са отворени за участие в инициативи с международно участие, но към момента нямаме реализирана инициатива.

1.9. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

През последните години зачестиха случаите на противообществени прояви и престъпления сред младите хора от по-ниските възрастови групи. Статистиката през последните години сочи нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления, на относителния дял на младите хора до 29 години извършители на престъпления и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно транспортни произшествия. По данни на РУМВР броят на извършителите и съучастници в извършването на престъпления на територията на община Елена, за 2017 г. на възраст между 15-29 г е 28 лица. За изминалата година са станали 24 пътнотранспортни произшествия, с участието на младежи.

За превенция на престъпността сред младите хора Общината работи в координация с МКБППМН, Детска педагогическа стая, Прокуратурата, Отдел „Закрила на детето, училищните ръководства, кметове на кметства. Взаимодействието между отделните институции и специалистите, които работят с младежи с рисково поведение е насочено към осъществяването на корекционно - възпитателна работа и професионална подкрепа на деца и юноши с девиантно поведение, както и техните семейства; професионална подкрепа на агресивните деца, деца с асоциално поведение, деца в риск и други насочени от отдел „Закрила на детето” гр. Елена, училищни ръководства и комисии; превантивна дейност, чрез организиране на различни спортни събития, конкурси, изложби, обучения и други, които да предпазят младите хора от отклонения в морала и правните норми; консултативно-информационна дейност с родители на подрастващите, с класните ръководители и граждани по проблеми на възпитанието.

За пръв път на територията на общината се проведе детска лятна академия, насочена към младите хора от селата – Беброво, Майско, Константин и Каменари. Тази инициатива беше иницирана от МКБППМН, съвместно с РУМВР – Елена, РСПБЗН – Елена, ЦСМП – Елена, както и читалищата към населените места. Участниците имаха възможност да се запознаят отблизо с различни техники на безопасност, оказване на първа помощ, забавления с развлекателен и спортен характер, както и отблизо да се срещнат с полицаи и пожарникари.

Основно през 2018 г. приоритет в дейността, насочена срещу детската престъпност ще бъдат децата и младежите, като мероприятията за запълване на времето им и спортните надпревари ще бъдат сред основните дейности.

2. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.

2.1. Приоритет - Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора.

ЦЕЛ:

- Създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествена професионална реализация на младите хора.

МЕРКИ:

- **Подобряване на качеството на средното образование, както и насърчаване на ученето през целия живот, в съответствие с потребностите на пазара на труда чрез:** осигуряване на чиракуване и стажуване; насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители; засилване на ефективността на връзките между образователните и обучителните институции и бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост;
- **Създаване на благоприятна среда за професионална реализация и кариерно развитие на младите български специалисти в общинска администрация чрез:** създаване на възможности за стажове на студенти от висшите училища.
- **Стимулиране участието на работодатели, които подкрепят професионалната интеграция на младите хора като:** предлагат обучение на работното място и интегрирано обучение; насърчават и подпомагат териториалната мобилност на младите хора - наемане на хора от различни региони, стимули за работодателите, които насърчават и подпомагат професионалната мобилност на младите хора
- **Насърчаване на икономическата активност на младите хора, чрез:** подкрепа и създаване на благоприятна среда за предприятия, обвързани с осигуряване на работни срещи и квалификационни курсове, за да могат да се срещнат търсене и предлагане.

2.2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги

ЦЕЛ:

- **Улесняване на достъпа до качествени услуги** за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им;
- Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

МЕРКИ:

- **Публично подпомагане и предлагане на качествени информационни услуги,** предоставящи актуална, систематизирана и достъпна информация, удовлетворяваща широк спектър от интереси и потребности на младите хора.
- **Организиране на общински информационни кампании, насочени към младите хора.**
- **Подобряване на достъпа на младите хора** до интернет и електронно съдържание в библиотеките към читалищата в общината.
- **Подобряване на възможностите за реализация на социалните и творческите умения на младите хора,** съобразно техните интереси.
- **Насърчаване и подпомагане на развитието на талантливите млади хора** в областта на изкуството, науката и спорта.

2.3. Насърчаване на здравословен начин на живот

ЦЕЛ:

- **Насърчаване на здравословния начин на живот сред младите хора.** Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми на всички млади хора, младежите с увреждания и от етнически малцинствени групи, насърчаване на здравословния им начин на живот.
- **Превенция на факторите,** създаващи риск за здравето на младите хора.
- **Повишаване на здравната култура** на младите хора;
- **Насърчаване на физическата активност** и спорта сред младите хора.

МЕРКИ:

- **Насърчаване и подпомагане на сътрудничеството** между младежките работници, здравните специалисти, младежките и спортните организации за утвърждаване на здравословен начин живот сред младите хора.
- **Осигуряване на ефективно прилагане** сред младите хора на Насоките на ЕС за физическата дейност, особено сред младежите с увреждания.
- **Създаване и прилагане на нови форми на здравно образование** в училищата, както и насърчаване на здравната просвета в читалищата, младежките средища, спортните и младежките организации,
- **Създаване на възможности за обучение** на младите хора по въпросите на здравето, спорта и физическата активност.
- **Реализиране на програми за стимулиране** на детския и младежкия спорт и туризъм.

- Мотивационни и информационни кампании за повишаване на спортната култура на младите хора.

2.4. Превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение

ЦЕЛ:

- Превенция на социалното изключване на младежи в неравностойно положение – деинституционализация на младежи в специализирани институции; младежи с увреждания; младежи, напускащи специализирани институции; младежи, страдащи от различни зависимости; бивши затворници и други групи младежи в риск.
- Разширяване и разнообразяване на социалните услуги за младите хора в неравностойно положение.

МЕРКИ:

- Разработване на социални услуги, подходящи за млади хора на възраст от 18 до 29 години в риск; Подпомагане на социалната адаптация и повишаване на пригодността за заетост на младежите в неравностойно положение.
- Подобряване качеството на социалните услуги за млади хора в институции и извеждането им в обществеността и осигуряване на подкрепа за тяхното пълноценно интегриране във всички области на обществения живот.
- Насърчаване съпричастността на младите хора към политиките за социално включване.

2.5. Развитие на младежко доброволческо

ЦЕЛ:

- Стимулиране на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностни развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание
- Популяризиране на доброволчество
- Гарантиране правата на младите доброволци

МЕРКИ:

- Насърчаване и подпомагане на участието на българските младежи в международното младежко доброволчество;
- Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци, свързани с извършваните от младежите доброволчески дейности;
- Насърчаване на младежкото доброволчество от общината.

2.6 Повишаване на гражданската активност на младите хора.

ЦЕЛ:

- Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти
- Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.
- Насърчаване на гражданското образование и обучение.
- Насърчаване на създаването и развитието на младежко представителство

МЕРКИ:

- Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации от общината и обществото.
- Създаване на условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи.
- Обучение на младежки лидери.
- Подпомагане на младежко представителство от общината; осигуряване на представителство на младите хора на общинско ниво във взимането, изпълнението и оценката на решения, касаещи младите хора.

2.7 Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.

ЦЕЛ:

- Осигуряване на ефективен достъп до образование, обучение, информация на младите хора в малките населени места.

МЕРКИ:

- Насърчаване и подпомагане на читалищата като средища за информация, неформално обучение, културно изразяване и гражданско участие.

2.8 Развитие на межкултурния и международния диалог

ЦЕЛ:

- Създаване на благоприятна и насърчаваща среда за младежите да участват пълноценно в межкултурното и международното младежко общуване.
- Насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог.
- Стимулиране и подпомагане на участието на българските младежи в международни и европейски младежки движения.

МЕРКИ:

- Насърчаване и подпомагане на опознаването на отделните етнически общности и техните култури за стимулиране на толерантност, разбирателство и взаимодействие между общностите.
- Популяризиране на европейското сътрудничество в младежката сфера.
- Насърчаване и подпомагане на приобщаването на младите хора към европейското гражданство и изучаването на европейски езици и култури.

2.9 Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

ЦЕЛ:

- Стимулиране на активното участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенция на правонарушенията, извършени от млади хора.
- Превенция на престъпността сред младежите

МЕРКИ:

- Организиране на информационни и образователни кампании за превенция на правонарушенията, извършвани от млади хора.
- Насочване към спортни програми за превенция на младежката престъпност и за ресоциализация на младежи, извършили правонарушение.

3. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Дейностите в табличен вид са посочени в Приложение № 1.

4. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Основните принципи за постигане на целите са посочени в Националната стратегия за младежта 2010-2020 г., които ще се използват за реализирането на дейностите в настоящия план:

- Изключително важно за реализирането на посочените дейности в плана е взаимодействието между: Общинска администрация – Елена; “Бюро по труда”- Елена; Училища; Читалища; Спортни клубове; МСТ и др.
- При работата с младите хора ще се прилагат европейските принципи, норми и стандарти;
- Организирането и изпълнението на дейностите е съобразено с действащата нормативна уредба.

Организацията и координацията на дейностите от плана се осъществява от: Общинска администрация, чрез дирекция „Хуманитарни дейности, икономическо развитие, планиране и сътрудничество“, училища, читалища, МКБППМН, БМЧК.

Общинската администрация в сътрудничи с териториалните структури на централни и държавни органи ще гарантират участието на младите хора при формулирането, изпълнението и отчитането на общинските политики за развитие на младежта.

5. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН

Общинският план за младежта за 2018 година е разработен въз основа на планираните инициативи от Общинска администрация и всички институции, имащи отношение към младежките дейности на територията на община Елена. В периода на реализация на дейностите, наблюдението на плана и координацията между ангажираните институции ще бъде осъществявана от експерти на общинска администрация.

Планът е отворен документ и подлежи на промени през годината при постъпване на предложения и идеи за младежки мероприятия и дейности.

6. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

След приемането от общински съвет, планът ще бъде публикуван на сайта на общината, за да се осигури достъп на всички заинтересовани страни. Информация за плана и неговото изпълнение ще бъде публикувана периодично на сайта на общината и в общински вестник „Еленска Трибуна“